

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: goedkeuring kredieten voor het Agentschap Landbouw en Zeevisserij op PAS provisie onder begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR

Samenvatting

Er wordt voorgesteld om akkoord te gaan met het ter beschikking stellen van kredieten vanuit de PAS provisie (CB0-1CBD2AK-PR) aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij voor het financieren van uitgaven gerelateerd aan de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS):

- tijdelijke versterking van het personeel van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- tijdelijke versterking van het personeel van de vzw Boeren Op Een Kruispunt
- advies en vorming PAS
- AEA investeringen

Er worden hiertoe middelen vrijgemaakt vanuit de PAS provisie (begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR "provisie ondersteuning Programmatische Aanpak Stikstof") ten gunste van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij volgens de VCO regelgeving.

Totaal: 24.000.000 euro

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bij de opmaak begroting 2022 werd een provisie ingeschreven van 100 miljoen euro voorzien op begrotingsartikel CB0-1CBG2AK-PR "provisie ondersteuning programmatische aanpak stikstof" ten behoeve van het beleidsdomein Landbouw en Visserij en het beleidsdomein Omgeving. Deze provisie werd bij de begrotingsaanpassing 2022 verhoogd naar 326 miljoen euro.

Op 23 februari 2022 werd de conceptnota PAS behandeld op de Vlaamse Regering (VR 2022 2302 MED.0068/2).

Op 23 december 2022 hechtte de Vlaamse Regering (VR 2022 23 12 DOC 1570) haar goedkeuring aan de tijdelijke versterking met personeel met 5 VTE binnen het toenmalige Departement Landbouw en Visserij

in de periode 2022-2024. De Vlaamse Regering besliste de loon- en werkingskost (VAK/VEK) vrij te maken vanuit de PAS provisie (begrotingsartikel CBO-1CBG2AK-PR "provisie ondersteuning Programmatische Aanpak Stikstof") ten gunste van het toenmalige beleidsdomein Landbouw en Visserij via herverdelingsbesluiten conform de VCO-regelgeving. In totaal werd 976 keuro herverdeeld vanuit de PAS Provisie.

Op 6 mei 2022 hechtte de Vlaamse Regering (VR 2022 06 05 DOC 491) haar goedkeuring aan een tijdelijke versterking met personeel voor de VZW Boeren op een Kruispunt in de periode 2022-2024. De Vlaamse Regering besliste 1.424 keuro VAK/VEK vrij te maken vanuit de PAS provisie (begrotingsartikel CBO-1CBG2AK-PR "provisie ondersteuning Programmatische Aanpak Stikstof") ten gunste van het toenmalige beleidsdomein Landbouw en Visserij via herverdelingsbesluiten conform de VCO-regelgeving.

2. INHOUD

A. SITUERING

1) Tijdelijke versterking personeel Agentschap Landbouw en Zeevisserij

De PAS problematiek blijft een aanzienlijke uitdaging vormen voor onze landbouwsector, waarbij strikte stikstofreguleringen vaak leiden tot complexe vraagstukken voor de landbouwers.

Het is van cruciaal belang dat het Agentschap Landbouw en Zeevisserij deskundige medewerkers ter beschikking blijft hebben die de dossiers inzake PAS kunnen blijven opvolgen en de landbouwsector kan adviseren hoe hiermee om te gaan op bedrijfsniveau. Op die manier kan er ook ondersteuning verleend worden om de regelgeving correct toe te passen en de juiste instrumenten in te zetten hierbij. Het implementeren van duurzame landbouwpraktijken die zowel economisch voordelig als milieuvriendelijk zijn en werken binnen de gestelde kaders kan vanuit het Agentschap de komende jaren verder gestimuleerd en ondersteund worden.

Dit leidt niet alleen tot een verdere verduurzaming van de landbouwsector maar draagt ook bij aan een efficiëntere samenwerking met overheidsinstanties.

De kostprijs heeft betrekking op een periode van 6 jaar.

- Transitie-manager (ingenieur): Kostprijs: 128 779 euro x 6 = 772.674 euro
- 4 raadgevers (adjunct van de directeur): Kostprijs
 - Loon berekend voor 4 VTE voor 6 jaar: 2.143.524 euro
 - Rugzakje werking: eenmalig (incl. IT ondersteuning) voor 4 VTE: 34.900 euro

Totaal bedrag: 2.951.098 euro

2) Tijdelijke versterking personeel Boeren Op Een Kruispunt periode 2025-2030

VZW Boeren op een Kruispunt is een hulporganisatie die professionele begeleiding op mensenmaat aanbiedt aan alle Vlaamse land- en tuinbouwers. De vzw streeft ernaar het welzijn, de belangen en de kansen van deze Vlaamse land- en tuinbouwers te verhogen, zowel voor landbouwers die in moeilijkheden verkeren maar zeker ook om de landbouwers preventief te ondersteunen vooraleer ze in moeilijkheden komen.

De stikstofproblematiek en de conceptnota PAS zorgen voor heel wat ongerustheid bij de land- en tuinbouwsector zowel door de direct als indirect betrokkenen. Als gevolg hiervan is er ook toename in de raadpleging van Boeren op een Kruispunt. Er wordt verwacht dit ook de komende jaren zal aanhouden. Er wordt voorgesteld om een tijdelijke versterking voor vzw Boeren op een Kruispunt die voorzien was gedurende 2022-2024 verder te zetten om het stijgend aantal aanmeldingen aan te kunnen pakken en ook preventief te werk te kunnen gaan. We voorzien hierbij steun voor de

advisering door eigen adviseurs van BOEK voor de periode 2025-2030 en voor psychosociale ondersteuning die kan ingehuurd worden om BOEK op bedrijfsniveau te ondersteunen.

Vertrekkend vanuit de huidige bezetting en rekening houdend met de toename van aanvragen voorzien we hiervoor 3,5 miljoen euro.

Bedrag: 3.500.000 euro voor 6 jaar.

3) Advies en vorming kader PAS

- Besluit van de Vlaamse Regering van 6/10/2023 tot toekenning van steun voor de uitwisseling van kennis en verspreiding van informatie in de landbouwsector
- Ministerieel besluit van 31/10/2023 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 oktober 2023 tot toekenning van steun voor uitwisseling van kennis en verspreiding van informatie in de landbouwsector

Er zijn 10.244 veehouderijen (cijferwebsite jaar 2022) in Vlaanderen waarvan ongeveer 11% momenteel gebruik kan maken van het PAS flankerend beleid. Doch de overige bedrijven zullen in de toekomst ook vragend zijn naar ondersteuning voor advisering of vorming om na te gaan hoe hun bedrijf aanpassen of weerbaarder maken voor de toekomst, al dan niet in combinatie met een bedrijfsopvolging. Vanaf eind 2024 kan via de nieuwe regelgeving voor advies en vorming gebruik gemaakt worden van vormingsaanbod al dan niet op maat van het bedrijf via de kennisportefeuille of algemeen via de aanbod gestuurde vorming. Bedoeling is om vanaf 2025 middelen te voorzien om ook deze veebedrijven te begeleiden en te adviseren om ze toekomstbestendiger te laten evolueren. Als twee op de tien bedrijven hiervan gebruik wil maken gaat het mogelijks over een 1.800 bedrijven aan een richtprijs van 2750 euro per advies waarvoor dan 5.000.000 euro moet voorzien worden. Daarnaast kan van deze enveloppe een deel voorzien worden naar ondersteuning via aanbodgestuurde vorming in groepsbegeleiding en -vorming voor deze doelgroep.

Bedrag: 5.000.000 euro

4) AEA stallen - VLIF

- Besluit van de Vlaamse Regering van 21/04/2023 over steun voor productieve investeringen en opstartverrichtingen in de landbouw

In de PAS conceptnota wordt vermeld dat in de sectorale regelgeving wordt verankerd dat alle bestaande bedrijven die dieren houden in niet-AEA stallen uiterlijk tegen 2030, of al eerder bij de uitvoering van een nieuwe vergunning van onbepaalde duur, een reductie van 60 % op stalniveau dienen te realiseren. Er wordt steun voorzien voor de technieken die hiervoor in aanmerking komen. De PAS conceptnota voorziet volgende steun:

- a. Steunpercentages voor AEA-stallen: 40%, of 65% voor jonge boeren (vandaag: 30% / 40%)
- b. Runderen (ammoniak reducerende investeringen / PAS-stallen): zelfde steunpercentages
- c. Hiervoor kan 25.000.000 euro per jaar genomen worden vanuit bestaande middelen VLIF/GLB (incl. advisering en begeleiding)
- d. Onderzoeken of een waarborgsysteem kan toegepast worden om de bancaire financiering van investeringen te faciliteren

In 2023 waren de reguliere VLIF middelen die moesten aangewend in het kader van het PAS akkoord voor specifiek PAS investeringen (25.000.000 euro op jaarbasis) toereikend. Voor 2024 zal naast het

basis reguliere VLIF budget de extra voorziene 28.000.000 euro uit de VLIF begroting 2024 nodig zijn om alle aanvragen kader ammoniak emissie reducerende (AER) investeringen te kunnen honoreren. Dit betekent dat naast de reguliere middelen ook in 2025 vanuit de provisie kredieten nodig zullen zijn. De aanvragen in aantal en omvang zeer sterk toenemen naarmate de vergunningen worden toegekend en de PAS lijst verder wordt uitgebreid met nieuwe technieken.

Bedrag: 12.548.000 euro

Indien er minder budget nodig is voor de maatregel voor advies en vorming PAS kan het resterende VAK/VEK gebruikt worden voor de maatregel rond AEA stallen VLIF.

Samenvattende tabel:

Entiteit	PAS-maatregel omschrijving	Begrotingsartikel	VAK/VEK Keur
Agentschap Landbouw en Zeevisserij	Tijdelijke versterking personeel 2025-2030	KB0-1KAX2ZZ-LO Vanaf BO 2025 TG0-1TAX2ZZ-LO KB0-1KAX2ZZ-WT Vanaf BO 2025 TG0-1TAX2ZZ-WT	2.952
Agentschap Landbouw en Zeevisserij	Subsidie aan Boeren Op een Kruispunt (2025-2030)	KB0-1KDX2BB-WT Vanaf BO 2025: TG0-1TJX2WB-WT	3.500
Agentschap Landbouw en Zeevisserij	Advies en vorming kader PAS Besluit van de Vlaamse Regering van 6/10/2023 tot toekenning van steun voor de uitwisseling van kennis en verspreiding van informatie in de landbouwsector Ministerieel besluit van 31/10/2023 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 oktober 2023 tot toekenning van steun voor uitwisseling van kennis en verspreiding van informatie in de landbouwsector	KB0-1KDX2BB-WT Vanaf BO 2025: TG0-1TJX2WB-WT	5.000
Agentschap Landbouw en Zeevisserij VLIF	Steun voor investeringen in AEA stallen: Besluit van de Vlaamse Regering van 21/04/2023 over steun voor productieve investeringen en opstartverrichtingen in de landbouw	KB0-1KDG5BW-IS Vanaf BO 2025: TG0-1TJG5WW-IS	12.548
TOTAAL			24.000

De kredieten (VAK en VEK) worden VCO matig opgevraagd via herverdelingsbesluiten..

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het totale bedrag van 24.000.000 euro wordt aangerekend op begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR, basisallocatie 1CB041 (Provisie ondersteuning programmatische aanpak stikstof). Op dit provisioneel krediet is er voldoende krediet beschikbaar voor uitvoering van deze nota.

De kredieten (VAK/VEK) worden VCO matig opgevraagd via herverdelingsbesluiten.

Advies IF

De Inspectie van Financiën heeft voorliggend dossier op 28 oktober 2024 als volgt geadviseerd.
“Onder verwijzing naar haar opmerkingen sub 3.2. verleent de Inspectie van Financiën slechts een gunstig advies m.b.t. het voorstel van beslissing opgenomen in bovenvermelde ontwerpnota aan de Vlaamse Regering voor zover de vanuit de PAS- provisie (CB0-1CBG2AK-PR) ter beschikking gestelde middelen beperkt worden tot 24.000.000 euro.”

Punt 3.2.:

“De Inspectie van Financiën merkt vooreerst op dat de ‘beperking’ van de tijdelijke versterking van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij tot 5 VTE zoals eerder goedgekeurd door de Vlaamse Regering vooralsnog dient behouden te blijven in de thans beschouwde periode 2025-2030. De Inspectie van Financiën kan in die zin wel het thans vooropgestelde budget van 2.952.000 EUR bijtreden.

Wat betreft de tijdelijke versterking van de vzw Boeren Op Een kruispunt acht de Inspectie van Financiën echter slechts een continuering van de voor de periode april 2022 t.e.m. december 2024 toegekende tijdelijke versterking aanvaardbaar. Geïndexeerd zou dit voor de thans beschouwde periode 2025-2030 een budget van 3.500.000 EUR betekenen.

3 Het voorzien van een éénmalige enveloppe t.b.v. 5.000.000 EUR als lump sum voor bijkomende individuele begeleiding en advisering alsook voor aanbodgestuurde vorming in groepsbegeleiding acht de Inspectie van Financiën slechts aanvaardbaar voor zover het éénmalig karakter ervan wordt gerespecteerd. Het voorzien van de nodige middelen voor steun voor investeringen in AEA-stalsystemen is uiteraard noodzakelijk. Wel zullen de nodige aanvullende middelen boven de voorziene reguliere bestaande VLIF/GLBmiddelen jaarlijks dienen geraamd en onderbouwd te worden. Het thans naar voor geschoven budget van 12.648.000 EUR kan in dat opzicht als een bufferbudget van een dergelijke grootteorde gehanteerd worden. Samengevat en afgerond verleent de Inspectie van Financiën slechts een gunstig advies voor het ter beschikking stellen van 24.000.000 euro VAK/VEK uit de PAS – provisie.

Wat betreft de tijdelijke versterking van de vzw Boeren Op Een kruispunt acht de Inspectie van Financiën echter slechts een continuering van de voor de periode april 2022 t.e.m. december 2024 toegekende tijdelijke versterking aanvaardbaar. Geïndexeerd zou dit voor de thans beschouwde periode 2025-2030 een budget van 3.500.000 EUR betekenen.”

De nota aan de Vlaamse Regering werd in die zin aangepast.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 5 december 2024 mits het naleven van volgende voorwaarden die betrekking hebben op de voorziene 30 miljoen euro voor ‘VLIF-investeringen AEA-stallen’ zoals opgenomen in de Conceptnota PAS (VR 2022 2302 MED.0068/2):

Het begrotingsakkoord werd verleend op 5 december 2024 mits het naleven van volgende voorwaarden:
- er geen ruiter wordt gecreëerd op de herverdeelde middelen uit de PASprovisie;

- er geen meervraag mogelijk is bovenop de 5.000.000 EUR voor bijkomende individuele begeleiding en advisering alsook voor aanbodgestuurde vorming in groepsbegeleiding;
- de steun voor investeringen in AEA stallen slechts benut kan worden indien aangetoond wordt dat de jaarlijks voorziene reguliere bestaande VLIF/GLBmiddelen onvoldoende zijn;
- er kunnen geen engagementen worden genomen op de nieuwe provisie zolang dat de provisie van de vorige legislatuur nog niet volledig werd aangewend (conform de afgesproken toewijzing provisie PAS 2022-2024 zoals opgenomen in de Conceptnota PAS (VR 2022 2302 MED.0068/2)).

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing betreft onder meer een tijdelijke tewerkstelling van 5 VTE bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, waarvan het contract beëindigd wordt op 31 december 2030.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, werd verkregen op 29 november 2024.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw wordt belast met de uitvoering van deze beslissing.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar goedkeuring te geven aan het ter beschikking stellen van 24.000.000 euro VAK/VEK uit de PAS – provisie (begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR “provisie ondersteuning Programmatische Aanpak Stikstof”) voor:
 - o de tijdelijke versterking met personeel binnen het Agentschap Landbouw en Zeevisserij in de periode 2025-2030.
 - o Tijdelijke versterking met personeel voor de vzw Boeren op een Kruispunt
 - o Kennisportefeuille- advies module PAS
 - o Steun voor investeringen in AEA stallen
- hiertoe de nodige VAK en VEK vrij te maken vanuit de PAS provisie (begrotingsartikel CB0-1CBD2AK-PR “provisie ondersteuning Programmatische Aanpak Stikstof”) ten gunste van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij via herverdelingsbesluiten conform de VCO regelgeving.
- de Vlaamse minister bevoegd voor de Landbouw te belasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS